

TEZA:

W niniejszej sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza wskazana w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., która skutkować musi uchYLENIEM w całości zaskarżonego orzeczenia i umorzeniem postępowania, na podstawie art. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat, a w przypadkach przewidzianych w art. 11 ust. 2 - trzy lata. W związku z powyższym w niniejszej sprawie nastąpiło przedawnienie karalności albowiem od czasu zarzucanych obwinionemu czynów upłynęło więcej niż 5 lat, tym samym stosując odpowiednio art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

WO – 142/22

ORZECZENIE

z dnia 29 listopada 2022 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Karolina Szał

Sędziowie: SWSD Krzysztof Buczek

SWSD Mariusz Bochenek /sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Konrada Mazura

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2022 r. na rozprawie

sprawy radcy prawnego T. P. wpisanego na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych,

obwinionego o to że:

- 1) dopuścił się naruszenia godności zawodu radcy prawnego przez wypowiedzenie w dniu 9 sierpnia 2017 r. w imieniu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) umowy z dnia 14 kwietnia 2014 r. o prowadzenie księgi rachunkowej oraz spraw kadrowo-płacowych zawartej ze spółką (...) sp. z o.o., pomimo braku umocowania do działania w imieniu (...) sp. z o.o., tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu

Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 roku w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 75 ze zm.)

- 2) dopuścił się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez wypowiedzenie w dniu 17 sierpnia 2017 r. w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej (sygn. akt SA 88/14) w imieniu powodowej spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) pełnomocnictw udzielonych Panu Ł. S. oraz Pani W. K. bez zgody i wbrew woli spółki (...) sp. z o.o. i pomimo wypowiedzenia mu przez spółkę (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) w bliżej nieustalonym okresie jednak nie później niż w dniu 16 sierpnia 2017 r. pełnomocnictw procesowych

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 8, 11 ust. 1 oraz 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 roku w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 75 ze zm.)

na skutek odwołania pełnomocnika pokrzywdzonej spółki (...) sp. z o.o. oraz obwinionego T. P. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 15 listopada 2021 r., sygn. akt D 233/19

orzeka:

1. uchyla zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 15 listopada 2021 r., sygn. akt D 233/19, w całości i w tym zakresie umarza postępowanie na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, Dodatkowo obwiniony został obciążony kosztami postępowania dyscyplinarnego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych .
2. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych kosztami postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym obciąża Okręgową Izbę Radców Prawnych

natomiast kosztami postępowania odwoławczego w zryczałtowanej wysokości 1.800,00 (słownie: jeden tysiąc osiemset) złotych obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych .

Uzasadnienie

W dniu 3 października 2018 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (dalej: OSD OIRP) w sprawie o sygn. akt D 38/18 wydał orzeczenie, na mocy którego uznał obwinionego radcę prawnego T. P. winnym zarzucanych mu czynów tj. tego, że:

- 1) dopuścił się naruszenia godności zawodu radcy prawnego przez wypowiedzenie w dniu 9 sierpnia 2017 r. w imieniu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) umowy z dnia 14 kwietnia 2014 r. o prowadzenie księgi rachunkowej oraz spraw kadrowo-płacowych zawartej ze spółką (...) sp. z o.o., pomimo braku umocowania do działania w imieniu (...) sp. z o.o.,

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 ze zm.), oraz

- 2) dopuścił się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez wypowiedzenie w dniu 17 sierpnia 2017 r. w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej (sygn. akt SA 88/14) w imieniu powodowej spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) pełnomocnictw udzielonych Panu Ł. S. oraz Pani W. K. bez zgody i wbrew woli spółki (...) sp. z o.o. i pomimo wypowiedzenia mu przez spółkę (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) w bliżej nieustalonym okresie jednak nie później niż w dniu 16 sierpnia 2017 r. pełnomocnictw procesowych

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 8, 11 ust. 1 oraz 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 ze zm.)

i wymierzył obwinionemu za czyn opisany w punkcie I na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust.1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych karę upomnienia. Za czyn opisany w punkcie II

OSD OIRP wymierzył obwinionemu karę upomnienia. OSD OIRP orzekł na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych jako karę łączną karę upomnienia.

Od powyższego orzeczenia pismem z dnia 20 lutego 2019 r. za pośrednictwem OSD OIRP odwołanie złożył obrońca obwinionego zaskarżając ww. orzeczenie w całości zarzucając naruszenie art. 6 i 167 k.p.k. polegające na odmowie obwinionemu prawa skorzystania z pomocy obrońcy, a także oddaleniu wniosków dowodowych składanych przez obwinionego zmierzających do wykazania okoliczności dowodzących prawdziwość składanych przez niego wyjaśnień. Obrońca obwinionego wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. W dniu 25 lutego 2019 r. od ww. orzeczenia odwołanie wniósł również pełnomocnik pokrzywdzonej spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) co do całości orzeczenia zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczonej kary za oba czyny poprzez orzeczenie kary upomnienia zamiast kary nagany. Pełnomocnik pokrzywdzonej spółki w treści odwołania wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez orzeczenia kary nagany za oba czyny, oraz łącznej kary nagany, a także orzeczenie obowiązku przeproszenia pokrzywdzonego. Ponadto wniósł o zasądzenie od obwinionego na rzecz pokrzywdzonej spółki kosztów postępowania w tym kosztów ustanowionego pełnomocnika.

W dniu 10 lipca 2019 r. w sprawie o sygn. akt WO-84/19 Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych (dalej: WSD) na skutek wniesienia ww. odwołań orzekł o uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez OSD OIRP jednocześnie pozostawiając do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego OSD OIRP. Odwołanie obrońcy obwinionego zostało uznane jako zasadne. Zdaniem WSD postępowanie zostało przeprowadzone przez OSD OIRP w niepełnym zakresie oraz wykazywało brak rzetelności postępowania dowodowego, jak również uchybienia uprawnieniom procesowym obwinionego, co stanowiło obrazę przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia. OSD OIRP nie oparł swojego orzeczenia na obiektywnej ocenie wszystkich okoliczności występujących w sprawie a nie ujawnionych w toku rozprawy głównej wskutek czego przyjął za podstawę rozstrzygnięcia jedynie dowody i ich interpretację na niekorzyść obwinionego przy oddaleniu większości wniosków dowodowych obwinionego zmierzających do potwierdzenia jego linii obrony, a także mogących przemawiać na jego korzyść.

W związku z ww. orzeczeniem w dniu 15 listopada 2021 r. OSD OIRP po ponownym rozpoznaniu sprawy (sygn. akt: D 233/19) uznał obwinionego winnym zarzucanych czynów tożsamyh co do treści wskazanych w uchylonym wcześniej orzeczeniu z dnia 3 października

2018 r. i orzekł za czyn opisany w punkcie I karę upomnienia. Natomiast za czyn opisany w punkcie II sąd dyscyplinarny wymierzył obwinionemu karę nagany. Na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych orzeczono jako karę łączną karę nagany. W punkcie czwartym orzeczenia zasadzono od obwinionego na rzecz OIRP zwrot kosztów postępowania dyscyplinarnego w kwocie 3000 zł.

Od powyższego orzeczenia obwiniony, jak również pełnomocnik pokrzywdzonej spółki złożyli odwołania. Pełnomocnik pokrzywdzonego w odwołaniu datowanym na dzień 30 maja 2022 r. zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonej kary za oba czyny poprzez orzeczenie kary upomnienia za I czyn oraz nagany za II czyn, w szczególności nie uwzględniając poprzedniej karalności obwinionego oraz jego świadomego działania w zarzuczanych czynach, jednocześnie wnosząc o orzeczenia kary nagany za I czyn oraz kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 3 lat za II czyn, a także orzeczenie obowiązku przeproszenia pokrzywdzonego. Dodatkowo, pełnomocnik pokrzywdzonego wnioskował o zasądzenie od obwinionego na rzecz pokrzywdzonej spółki kosztów postępowania, w tym kosztów ustanowienia pełnomocnika według norm prawem przepisanych.

Obwiniony w swym odwołaniu z dnia 7 czerwca 2022 r. (data doręczenia do OIRP : 14 czerwca 2022 r.) zaskarżył orzeczenie OSD OIRP w całości zarzucając obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia tj. art. 117 § 2 k.p.k. wyrażające się w odmowie prawa do odroczenia rozprawy, podczas gdy usprawiedliwił on swoją nieobecność przedstawiając w tym zakresie stosowne zwolnienie lekarskie, tym samym ograniczając obwinionemu prawo udziału w postępowaniu. Obwiniony wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie, przed przystąpieniem do oceny zasadności odwołań wniesionych przez obwinionego i pełnomocnika pokrzywdzonej spółki oraz prawidłowości zaskarżonego orzeczenia OSD OIRP z dnia 15 listopada 2021 r. konieczne stało się przeanalizowanie przez WSD kwestii zaistnienia negatywnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., który ma odpowiednie zastosowanie w sprawach dyscyplinarnych radców prawnych w związku z treścią art. 74¹ ustawy o radcach prawnych.

Obwinionemu zarzucono dokonanie dwóch czynów wskazując czas ich popełnienia jako 9 sierpnia 2017 r. - czyn opisany w punkcie I zaskarżonego orzeczenia oraz odnośnie drugiego czynu wskazano jego czas popełnienia jako „nie później niż w dniu 16 sierpnia 2017 r.”

Zgodnie z art. 70 ust 1 i 2 ustawy o radcach prawnych nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata, a w przypadkach przewidzianych w art. 11 ust. 2 - rok. W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat, a w przypadkach przewidzianych w art. 11 ust. 2 - trzy lata. W związku z powyższym w niniejszej sprawie nastąpiło przedawnienie karalności albowiem od czasu zarzucanych obwinionemu czynów upłynęło więcej niż 5 lat, tym samym stosując odpowiednio art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. wszczęte postępowanie powinno zostać umorzone.

Rozstrzygnięcie WSD znajduje uzasadnienie w treści wskazanych powyżej przepisów prawa oraz w utrwalonej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, który jednoznacznie wskazuje na brak możliwości dalszego rozpatrywania sprawy w przypadku przedawnienia karalności w ramach postępowania toczącego się przed sądami dyscyplinarnymi działającymi na podstawie ustawy o radcach prawnych. Przykładowo WSD wskazuje na następujące orzeczenia:

W postanowieniu z dnia 2 lipca 2002 r., sygn. akt: IV KKN 264/99, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że *„postępowanie należy umorzyć w sytuacji, gdy nastąpiło przedawnienie karalności, ale tylko wtedy, gdy nie ma od razu podstaw do uniewinnienia oskarżonego z braku czynu lub braku znamion czynu jako wykroczenia albo braku winy. Umorzenie z racji przedawnienia wchodzi też zawsze w rachubę, gdyby kwestie istnienia czynu, jego znamion i odpowiedzialności wymagały dalszego dowodzenia, gdyż postępowaniu w tej materii stoi już na przeszkodzie przedawnienie karalności.”*

WSD w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt WO-50/21 wskazał, że *„Upływ czasu jako tzw. bezwzględna przesłanka procesowa uniemożliwiająca zarówno wszczęcie samego postępowania dyscyplinarnego, jak i jego prowadzenie, powoduje że brak jest możliwości kontynuowania postępowania na każdym jego etapie.”*

Mając na względzie powyższe, WSD uznał, że w niniejszej sprawie występuje bezwzględna przyczyna odwoławcza wskazana w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., która skutkować musi uchynieniem w całości zaskarżonego orzeczenia i umorzeniem postępowania albowiem jak stanowi art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., gdy zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5,6 i 8-11 k.p.k. to niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów uchyła się

zaskarżone orzeczenie. Ponadto, mając na uwadze brak stanowisk stron postępowania dotyczących okoliczności mających znaczenia skutkujące uchycieniem zaskarżonego orzeczenia i umorzenia postępowania, WSD uwzględnił przedawnienie karalności z urzędu. Zgodnie z wyrażonym stanowiskiem Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 9 października 2013 r., sygn. akt. SDI 33/13, *„Wyższy Sąd Dyscyplinarny w trakcie prowadzonego przed nim postępowania na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów powinien z urzędu uwzględnić przedawnienie karalności przypisanego obwinionemu czynu.”*

O kosztach postępowania WSD orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych.

Zgodnie z art. 62² ust. 1 ustawy o radcach prawnych od orzeczenia wydanego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwości, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych prawo wniesienia kasacji do Sądu Najwyższego. Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego, za pośrednictwem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem (art. 62⁴ ustawy o radcach prawnych)